

**COM
TREBALLAR LA
PERSPECTIVA
GSDD
A L'ESPLAI**

VERSIÓ 2.0

èsplac

Esplais Catalans

**Generalitat
de Catalunya**

**Diputació
Barcelona**

1

Accions a nivell d'esplai

2

Activitats per infants i joves

3

Activitats per l'equip de monitores i monitors

4

Reflexions finals

Gèneres i Sexualitats Diverses i Dissidents

GSDD és una comissió d'Esplais Catalans (sorgida de l'anterior Comissió de Gènere) que pretén trencar les desigualtats que el sistema cisheteropatriarcal ens imposa en tots els àmbits de participació, també a l'esplai.

La comissió té com a **objectius** crear recursos pedagògics per treballar la perspectiva GSDD als esplais, generar discurs al voltant d'aquesta perspectiva i revisar els documents d'Esplac perquè la contemplin, i formar un espai segur, de cures i de formació al voltant del tema.

Així doncs, un dels propòsits inicials de la comissió GSDD va ser publicar un dossier de recursos per tal de treballar la perspectiva GSDD als esplais i fer que siguin un espai més segur, inclusiu i divers.

En aquesta versió actualitzada del dossier hi trobareu petites **accions i dinàmiques** per tal de començar a incloure la perspectiva GSDD a l'esplai en general i, a més, també hi trobareu **activitats** per fer amb els diferents grups d'edat de l'esplai i amb l'equip de monitores i monitors.

Cal remarcar, però, que només fent activitats d'aquest recull no estem incorporant la perspectiva GSDD a l'esplai, ja que **aquesta ha de ser transversal**. Ha d'anar acompanyada també d'un **treball formatiu** com a monitores per poder tenir present aquesta perspectiva sempre en el nostre dia a dia.

El dossier que us presentem a continuació és un recurs resumit que neix en base al **Dossier de recursos per treballar la perspectiva GSDD als esplais**, que podeu consultar [aquí](#)

1 ACCIONS A NIVELL D'ESPLAI

1 Ronda de pronoms

Abans de començar l'activitat, podem fer una ronda de presentació i aprofitar per a què cada persona digui amb quins pronoms se sent identificada i vol ser tractada, per tal de no assumir la identitat de gènere de cap persona. Es pot fer a les reunions de grup, a les assemblees generals, quan fem reunions amb grups de famílies, a les activitats amb els infants, etc.

2 Personatges GSDD als centres d'interès

Quan anem d'excursió, colònies o campaments i preparem un centre d'interès pot ser un bon moment i espai per introduir personatges amb gèneres i sexualitats diverses i dissidents per tal de visibilitzar-les. Hem de vigilar, però, de no caure en estereotips ni ridiculitzacions.

3 Substituir "mare" i/o "pare" per "responsables"

Als formularis d'inscripcions, ja siguin del curs, colònies, rutes, campaments, etc., podem substituir "mare i/o pare" per "responsable/es", ja que no tots els infants tenen un pare i una mare, sinó que poden estar vivint amb altres familiars o poden tenir altres figures, com ara una tutora o tutor legal.

4 Difusió a través de les xarxes socials

Avui en dia les xarxes socials són un important element de comunicació a través del qual els esplais es donen a conèixer i comparteixen el que fan, com pensem, fotografies del dia a dia, etc. Creiem que és un bon canal per visibilitzar i defensar la diversitat sexual i de gènere publicant i compartint fotografies relacionades amb el tema: dates assenyalades, posicionaments, etc.

5 Visibilitzar i donar veu a les persones del col·lectiu

Seguint la línia de l'apartat anterior, és important que, sempre que tinguem l'oportunitat, donem veu a les persones del col·lectiu per tal de no ocupar un espai que no ens correspon i visibilitzar aquestes persones. Podem fer-ho compartint els seus perfils a les xarxes socials amb els infants i famílies, convidant-les a què vinguin a l'esplai a fer tallers i xerrades (remunerades si són persones externes, ja que són un col·lectiu precaritzat), etc.

6 Fer un protocol contra agressions

- [Protocol contra agressions discriminatòries](#) d'Esplais Catalans (Esplac)
- [Protocol d'actuació en casos de violències masclistes en les entitats juvenils](#) del Consell de Joventut de Barcelona (CJB)

7 Normalitzar converses sobre sexe/masturbació/pèls/regla

Com a monitores hem de ser referents i hem de mostrar i explicar als infants que nosaltres amb les nostres amistats parlem amb naturalitat sobre sexe, masturbació, pèls i altres temes considerats tabú per la societat. Així promovem que elles ens imitin i també parlin d'aquestes coses amb els iguals. Poden sentir converses informals entre monitores sobre aquestes temàtiques i si s'hi afegeixen, aprofitar per normalitzar. És important que les converses que tinguem estiguin adaptades a l'edat, i que parlar amb naturalitat no impliqui reproduir estigmes, i opressions i privilegis presents a la societat. Seguim sent referents educatives.

2

ACTIVITATS PER A INFANTS I JOVES

Contacontes (3-7 anys)

Les monitores i monitors poden explicar als infants, a través dels contes, la diversitat sexual i de gènere, diferents models de família, etc. Algunes propostes de contes al [dossier llarg](#).

Decorem el local (7-10 anys)

L'activitat consisteix en conèixer la diversitat sexual i de gènere a través de la pintura. Les monitores i monitors poden pensar què i com pintar: un quadre, un espai del local, fer banderes, etc. per tal de visibilitzar el col·lectiu.

La família (5-10 anys)

Es dibuixen i retallen persones diverses (que conformin l'ideal de família tradicional segons l'Església, racialitzades, blanques, dissidents amb la seva expressió de gènere, d'edats molt diferents, etc.) i s'agrupen els personatges segons "les famílies" que creuen que conformen aquelles persones.

Algunes preguntes per reflexionar: De cada llar, qui creieu que va a comprar? Qui neteja més? Qui treballa?

La conclusió es basa en desfer-nos de la idea de família tradicional.

Cinefòrum de temàtica trans* (15-18 anys)

Les monitores i monitors es miren el film escollit prèviament i preparen preguntes o temes per debatre després de veure'l amb el grup. Trobareu propostes al [dossier llarg](#).

Decorem el local (7-10 anys)

L'activitat consisteix en conèixer la diversitat sexual i de gènere a través de la pintura. Les monitores i monitors poden pensar què i com pintar: un quadre, un espai del local, fer banderes, etc. per tal de visibilitzar el col·lectiu.

Ninot dels límits (9-11 anys)

Cada infant dibuixa un ninot senzill que el representi i pinta de color vermell les parts del seu cos que no vol que li toquin (per exemple els cabells, la panxa, el cul...). Després, presenta el ninot a la resta de grup així tothom és conscient dels límits que posa aquesta persona.

Jo mai mai dissident (15-18 anys)

Les joves es col·loquen en fila, una al costat de l'altra i amb els ulls tapats. Les monitores i monitors llegiran frases on s'evidenciaran realitats o situacions de les persones GSDD. Qui se senti identificada a cada frase, fa una passa endavant. Alguns exemples de frases:

- Jo mai mai m'he plantejat la meua sexualitat
- Mai mai m'ha agradat alguna persona del meu gènere
- Jo mai mai he assumit la sexualitat d'una altra persona

Després, es pot posar en comú i qui vulgui pot explicar com se sent.

Quines pel·lícules ens muntem! (15-18 anys)

Es diu a les joves que tanquin els ulls i que s'imaginin una pel·lícula (elles no formen part, han de pensar personatges) i les monitores van guiant. La temàtica és la sexualitat i és important que les frases no tanquin a cap tipus de pràctiques ni diversitat de persones (història d'exemple al [dossier llarg](#)). Un cop acabat, es posa en comú com eren les persones que hem pensat: Alguna ha pensat amb gent de més de 75 anys? Amb diversitat funcional física? I mental? i amb persones grasses? Eren cisheterosexuals?

Un cop ha hagut el debat, es repeteix la dinàmica però es fan 5 grupets i cada grup pensa en: Persones +75 anys; que tinguin diversitat funcional física; diversitat funcional mental; persones grasses i no cisheteronormatives.

Ha costat més? Ens hem perdut en algun moment? Sabiem quines pràctiques eren còmodes?

En aquest moment podem parlar de quins referents tenim en pel·lícules, series, pornografia... perquè ens costa imaginar-ho, quins tabús hi ha?

Taller Drag (13-18 anys)

Les monitores i monitors introdueixen la temàtica DRAG Queen i DRAG King, parlem sobre atributs de la feminitat i de la masculinitat i animem a les i els joves a què representin aquests atributs en parelles o petits grups. Finalment, obrim un espai on poden seguir experimentant amb la masculinitat fent de Drag Kings i amb la feminitat fent de Drag Queens, tot utilitzant roba i maquillatge que els hem proporcionat. Finalment, reflexionem sobre com s'han sentit, què és la feminitat i la masculinitat, com aquesta construcció es basa en els rols i estereotips de gènere, etc.

Representem genitals (9-18 anys)

Els infants hauran d'intentar representar genitals amb diversos materials (llapissos, plastilina, fruita, fang...). Hem de donar màxima llibertat als infants, poden fer el genital que vulguin. Després cada infant presenta la seva creació a la resta. Hem de fer una reflexió conjunta i veure quins patrons observem, quins genitals apareixen més, si tots tenen característiques semblants...

Aquesta activitat serveix per veure com són de diferents poden ser els genitals, però que això no els fa ser menys vàlids.

3 ACTIVITATS PER A L'EQUIP DE MONITORES I MONITORS

Càpsula formativa de l'Escola Lliure el Sol

Per a aquelles persones que ja hagin participat en formacions bàsiques sobre l'educació en perspectiva de gènere, l'Escola Lliure el Sol ofereix una càpsula per aprofundir en la temàtica: Aprofundint en l'educació en perspectiva de Gènere - LGTBI.

Jo mai mai dissident

L'activitat del jo mai mai dissident, explicada a l'apartat d'activitats per infants i joves, també es pot fer amb les monitores i monitors per ser més conscients de les realitats de les altres persones i no assumir l'orientació sexual ni el gènere de cap persona.

Taller Drag

L'activitat del taller Drag, explicada a l'apartat d'activitats per a infants i joves, també es pot fer amb monitores i monitors per tal de conèixer aquesta realitat i experimentar amb els rols de gènere. Fins i tot, es pot parlar dels rols de gènere que travessen l'assemblea.

Guia d'autodiagnosi de gènere

La comissió GSDD hem elaborat una guia d'autodiagnosi perquè els esplais puguin saber si treballen des d'una perspectiva de gènere inclusiva. Pot ser un bon exercici per fer amb l'assemblea de monitores i monitors i veure com treballam la perspectiva de gènere a l'esplai. Per tal d'accedir a la guia d'autodiagnosi, podeu trobar-la en els següents formats:

- La guia, pregunta a pregunta, [aquí](#).
- La guia feta enquesta per respondre-la en línia, [aquí](#).

4 REFLEXIONS FINALS

El present [dossier de recursos](#) sorgeix de la Comissió de Gèneres i Sexualitats Diverses i Dissidents (GSDD) d'Esplac per tal d'oferir recursos als equips de monitores i monitors dels esplais per treballar la perspectiva GSDD i fer dels esplais uns espais inclusius, diversos i segurs.

Les propostes i activitats es poden adaptar en funció de les necessitats i temes que les monitores i monitors vulguin treballar amb els grups d'infants i joves. Aquí us deixem unes idees perquè pugueu començar a incloure la perspectiva GSDD al vostre esplai.

En el dossier, es proposen activitats i accions que incloguin tant les famílies i infants com les monitores i monitors, ja que són els agents que conformen l'esplai i que fan possible la nostra tasca. A més, és important tenir en compte totes les persones i àmbits que formen part de l'esplai per tal d'arribar a més gent i avançar totes juntes.

Volem afegir també que l'IFM-SEI té la guia ["Rainbow Resources"](#), i que a l'[instagram de la comissió GSDD](#) hi pengem recursos de forma setmanal.

Finalment, com a comissió GSDD estem a la disposició dels esplais per poder resoldre qualsevol dubte, neguit, necessitat d'idees per algun taller o bé alguna persona per dinamitzar-lo.

